

Bratislava 18. október 2019

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa 54 ods. 2 písm. d) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vydáva na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa jednotlivých ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

STANOVISKO

číslo: 3753/2019-1.7, 54836/2019-int

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „obstarávateľ“)

2. Identifikačné číslo

30416094

3. Adresa sídla

Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava, Slovenská republika

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Oprávnený zástupca:

PhDr. Pavol Bžán, MA.

Riaditeľ odboru programovania a monitorovania programov

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava, Slovenská republika

Tel.: +421 2 5949 4629

Mobil: +421 908 123 138

E-mail: pavol.bzan@mindop.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Zmena Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (verzia 6.0) v súvislosti s úpravou vybraných prioritných osí (ďalej len „Zmena OPII“).

2. Charakter

Operačný program Integrovaná infraštruktúra (ďalej len „OPII“) predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na roky 2014 – 2020 v sektore dopravy a v oblasti zlepšovania prístupu k informačným a komunikačným technológiám a zlepšenia ich využívania a kvality. OPII bol schválený vykonávacím rozhodnutím Európskej komisie C(2014) 8045 zo dňa 28. októbra 2014.

Za prípravu, riadenie, monitorovanie a hodnotenie Zmeny OPII je zodpovedný Riadiaci orgán (ďalej len „RO“), funkciu ktorého vykonáva obstarávateľ. Funkciu Sprostredkovateľského orgánu (ďalej len „SO“) pre OPII vykonáva Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu. SO je v rámci Zmeny OPII orgánom zodpovedným za plnenie cieľov Prioritnej osi 7 - Informačná spoločnosť, pričom rozsah plnomocenstva na výkon časti úloh RO je definovaný v Zmluve o vykonávaní časti úloh riadiaceho orgánu sprostredkovateľským orgánom v rámci Zmeny OPII Prioritná os 7 účinnej od 29. októbra 2016 č. Z 58/2016, v znení Dodatku č. 1 účinného od 3. mája 2018.

Podnety na úpravu OPII súvisia najmä so súčasným stavom implementácie prioritných osí 4, 5, 6 a 7, ktoré nedosahujú adekvátny pokrok, resp. majú potenciál na navýšenie alokácie. Riadiacim orgánom pre OPII boli navrhnuté nové a upravené existujúce aktivity v rámci prioritnej osi 4, 5, 6 a 7, ktoré zvýšia ich absorpčný potenciál. Vytvárajú sa tým predpoklady pre prípadné navýšenie finančného rámca týchto prioritných osí v roku 2019, či už v rámci internej realokácie alebo z iných operačných programov. Súčasťou Zmeny OPII sú taktiež úprava a doplnenie obsahovej náplne vybraných prioritných osí operačného programu.

Z hľadiska pridelenej alokácie je OPII najväčším operačným programom v programovom období 2014 – 2020 na Slovensku. Pre OPII bolo vyčlenených cca 4,646 mld. EUR. Z uvedenej sumy je pre dopravnú časť OPII vyčlenených 3,697 mld. EUR. Na podporu rozvoja informačnej spoločnosti smeruje 927 mil. EUR.

Predmetom revízie je úprava a doplnenie obsahovej náplne vybraných prioritných osí operačného programu, konkrétne Prioritnej osi 4 – Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE), Prioritnej osi 5 – Železničná infraštruktúra, Prioritnej osi 6 – Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE) a Prioritnej osi 7 – Informačná spoločnosť.

Navrhovanou Zmenou OPII dochádza k úprave cieľov (špecifický cieľ 4.1), doplneniu nového špecifického cieľa 5.3, ako aj k potrebe posúdiť nové aktivity z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov. Ciele programu na naplnenie stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu zostávajú bez zmeny.

Navrhovaná Zmena OPII nemá vplyv na informácie poskytnuté v Partnerskej dohode Slovenskej republiky 2014 - 2020 v súlade s článkom 15 ods. 1 písm. a) bodmi iii), iv) a vi) všeobecného nariadenia. Schválenie Zmeny OPII tak nemá vplyv na potrebu úpravy Partnerskej dohody Slovenskej republiky 2014 - 2020.

3. Hlavné ciele

Globálnym cieľom OPII je podpora trvalo udržateľnej mobility, hospodárskeho rastu, tvorby pracovných miest a zlepšenie podnikateľského prostredia prostredníctvom rozvoja dopravnej infraštruktúry, rozvoja verejnej osobnej dopravy a rozvoja informačnej spoločnosti. Investície z OPII budú slúžiť prioritne na vyplňanie medzier a chýbajúcich dopravných spojení v základnej infraštruktúre na národnej a cezhraničnej úrovni s dôrazom na trvalo udržateľnú, ekologickejšiu a nákladovo-efektívnejšiu dopravnú infraštruktúru. V oblasti rozvoja informačnej spoločnosti by mali investície prispieť k zlepšovaniu kvality a prístupu k informačným a komunikačným technológiám a zvýšeniu ich využívania.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Strategický dokument s celoštátnym dosahom je rozdelený na 13 kapitol, vrátane príloh. Podrobnejšie má Strategický dokument s celoštátnym dosahom nasledujúcu štruktúru:

- 1 Stratégia operačného programu;
- 2 Prioritné osi;
- 3 Finančný plán operačného programu;
- 4 Integrovaný prístup k územnému rozvoju;
- 5 Špecifické potreby geografických oblastí najviac postihnutých chudobou alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením;
- 6 Špecifické potreby geografických oblastí so závažne a trvalo znevýhodnenými prírodnými alebo demografickými podmienkami;
- 7 Orgány a subjekty zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úlohy príslušných partnerov, regionálny rozmer priorít;
- 8 Koordinácia s inými programami a finančnými nástrojmi;
- 9 *Ex ante* kondicionality;
- 10 Zníženie administratívnej záťaže pre prijímateľov;
- 11 Horizontálne princípy;
- 12 Samostatné časti;
- 13 Prílohy:
 1. Záverečná správa z *ex ante* hodnotenia OPII;
 2. Zoznam skratiek;
 3. Systém vzájomnej koordinácie medzi OPII a Operačným programom Efektívna verejná správa;
 4. Systém vzájomnej koordinácie medzi OPII a Programom rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2020;
 5. Zlepšenie časovej dostupnosti;
 6. Popis stavu a zámery v oblasti infraštruktúry pre verejnú osobnú dopravu;
 7. Mapy;
 8. Obrázky, grafy a texty;
 9. Všeobecné *ex ante* kondicionality.

Dokument je predložený v jednom variante nakoľko pripomienky k jeho obsahu vo viacerých verziách boli priebežne zapracované.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Hodnotený Strategický dokument s celoštátnym dosahom súvisí na úrovni EÚ najmä s nasledovnými strategickými dokumentami:

- Európa 2020 Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu;
- Strategické usmernenia Spoločenstva;
- Legislatíva ES v oblasti kohéznej politiky;

- Legislatíva ES v oblasti pravidiel hospodárskej súťaže;
- Legislatíva ES v oblasti verejného obstarávania;
- Legislatíva ES v oblasti pravidiel ochrany a zlepšovania životného prostredia;
- Legislatíva ES v oblasti pravidiel rovnosti príležitostí, rodovej rovnosti a nediskriminácie;
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroje, KOM (2011) 144 v konečnom znení;
- Dohoda AGR (European Agreement on Main International Traffic Arteries) - (1983);
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízko uhlíkové hospodárstvo do roku 2050, KOM (2011) 112 v konečnom znení;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ.

Na úrovni Slovenskej republiky súvisí Strategický dokument s celoštátnym dosahom najmä s nasledovnými strategickými dokumentmi:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska (KURS 2001) - so zmenami a doplnkami záväznej a smernej časti z roku 2011 (KURS 2011);
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020;
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (na rok 2017);
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030;
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020;
- Národná koncepcia informatizácie verejnej správy;
- Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie (2014 – 2020);
- Územno-plánovacia dokumentácia vyšších územných celkov a dotknutých obcí.

Hodnotený strategický dokument s celoštátnym dosahom súvisí aj s nasledujúcimi ostatnými národnými, sektorovými materiálmi:

- Dlhodobý program rozvoja železničných ciest;
- Program modernizácie a rozvoja železničnej infraštruktúry;
- Konceptia rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky (a jej aktualizácia);
- Generálny program implementácie NAIADES na Slovensku;
- Aktualizovaná koncepcia rozvoja verejných prístavov Bratislava, Komárno a Štúrovo;
- Národná pozícia k Stratégii EÚ pre dunajský región;
- Konceptia rozvoja kombinovanej dopravy;
- Rozvoj verejnej osobnej dopravy pred dopravou individuálnou.

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“) je Operačný program strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom. Postup posudzovania návrhov strategických dokumentov upravuje druhá časť zákona o posudzovaní vplyvov. Zákon o posudzovaní vplyvov zohľadňuje požiadavky Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „smernica SEA“).

Cieľom procesu SEA bolo zahrnúť výsledky posudzovania dopadov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie a zdravie ľudí do rozhodovacieho

procesu na úrovni štátu, so zohľadnením stanovísk dotknutých orgánov, organizácií a verejnosti.

Navrhovaná Zmena OPII je čiastkovou úpravou strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, ktorý rieši hlavné dopravné opatrenia s celoštátnym významom, ako aj podporu čiastkových opatrení na dopravnej sieti, a ktorého potenciálne vplyvy na životné prostredie boli predmetom vyhodnotenia v procese SEA v roku 2013. Z tohto dôvodu sa vykonávané vyhodnotenie vplyvov Zmeny OPII na životné prostredie zameralo najmä na vyhodnotenie možných vplyvov konkrétnych projektov zvažovaných v kontexte návrhu Zmeny OPII ako vhodných kandidátov na pridelenie podpory s cieľom identifikovať možné riziká z hľadiska životného prostredia a zdravia a formulovať príslušné opatrenia na ich vylúčenie či zmiernenie.

Strategický dokument s celoštátnym dosahom Zmena OPII podlieha posúdeniu v zmysle § 4 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov. Proces SEA prebehol v nasledovných krokoch:

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

- 1) Proces SEA Zmena OPII bol zahájený zverejnením oznámenia o zmene strategického dokumentu s celoštátnym dosahom spolu s textom Zmeny OPII v Informačnom systéme EIA/SEA a na webovom sídle OPII www.opii.gov.sk dňa 17. decembra 2018. V rovnaký deň bola informácia zverejnená aj v tlači (denník Pravda).
- 2) Rozhodnutie obstarávateľa vypracované v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) č. 05562/2019/SRP/07341 a č. 3753/2019-1.7/zk, 5343/2019 zo dňa 28. januára 2019 o tom, že Zmena OPII sa bude posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov, bolo zverejnené 8. februára 2019.
- 3) Následne obstarávateľ v spolupráci s MŽP SR pripravili návrh Rozsahu hodnotenia Strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, ktorý bol prediskutovaný s dotknutými orgánmi dňa 8. februára 2019.
- 4) MŽP SR v spolupráci s obstarávateľom určilo podľa § 8 a § 17 zákona o posudzovaní vplyvov rozsah hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom Zmena OPII č. 05562/2019/SRP/12764 zo dňa 08. februára 2019.
- 5) Rozsah hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom Zmena OPII vydalo MDV SR v spolupráci s MŽP SR a zverejnilo dňa 14. februára 2019 (v tlači bol rozsah hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom zverejnený dňa 25. februára 2019 – denník Pravda), k zverejnenému rozsahu hodnotenia bolo možné vyjadriť sa podľa zákona o posudzovaní vplyvov do 10 dní od zverejnenia.
- 6) Správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bola vypracovaná spoločnosťou Deloitte Advisory s.r.o. v júni 2019.
- 7) MŽP SR zverejnilo dňa 05. júna 2019 v Informačnom systéme EIA/SEA a obstarávateľ na webovom sídle OPII oznámenie o zverejnení správy o hodnotení zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom s možnosťou podávať pripomienky a zúčastniť sa verejného prerokovania, ktoré bolo uverejnené dňa 05. 06. 2019 v denníku Pravda (viď prílohy posudku). Správa o hodnotení zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom spolu s Návrhom strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bola na internetovej stránke zverejnená s požiadavkou na predloženie stanovísk do 21 dní od jej zverejnenia.
- 8) Verejné prerokovanie správy o hodnotení zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom v súlade s § 11 a § 17 zákona o posudzovaní vplyvov sa uskutočnilo

dňa 19. júna 2019 na Ministerstve dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „MDV SR“), Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava v zasadacej miestnosti č. 5 na 1. poschodí v čase o 15.00 hod.

9) Následne MŽP SR určilo podľa zákona o posudzovaní vplyvov za spracovateľa odborného posudku strategického dokumentu s celoštátnym dosahom Zmena OPII listom č. 3753/2019-1.7./ac zo dňa 19. 07. 2019, RNDr. Vladimíra Kočvaru, zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky pod č. 391/2006 – OPV a č. 508/2010/OHPV.

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Vláda Slovenskej republiky a Európska komisia

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie vlády a Vykonávacie rozhodnutie Európskej komisie

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správu o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom Zmena OPII vypracovala podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov spoločnosť Deloitte Advisory s.r.o. v júni 2019. Správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom obsahuje všetky potrebné kapitoly v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Podľa § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov MŽP SR určilo listom č.3753/2019-1.7./ac zo dňa 19. 07. 2019 za spracovateľa odborného posudku RNDr. Vladimíra Kočvaru, zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky pod číslom 391/2006 - OPV a 508/2010/OHPV (ďalej len „spracovateľ odborného posudku“).

Obstarávateľ a MŽP SR, v súlade s postupom podľa § 13 zákona o posudzovaní vplyvov a na základe konzultácií zabezpečil vypracovanie odborného posudku.

Súčasťou odborného posudku podľa § 13 ods. 9 a § 14 zákona o posudzovaní vplyvov bol aj návrh stanoviska príslušného orgánu.

Spracovateľ odborného posudku vypracoval posudok a návrh stanoviska na základe predloženej správy o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom (ďalej len „správa o hodnotení“), návrhu Zmeny OPII, vlastných poznatkov, konzultácií s obstarávateľom a spracovateľom strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, záznamu z verejného prerokovania navrhovaného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, doručených písomných stanovísk od jednotlivých subjektov procesu posudzovania.

Spracovateľ odborného posudku okrem iného uviedol, že správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom obsahuje dostatočné informácie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom, navrhovanej stratégii, cieľoch, opatreniach a aktivitách. Ďalej konštatuje, že správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom formálne napĺňa osnovu obsahu a štruktúru stanovenú v Prílohe 4. zákona o posudzovaní vplyvov, pričom závažnejšie nedostatky neboli identifikované.

V záverečnom hodnotení spracovateľ odborného posudku odporučil schválenie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom s tým, že budú dodržané ďalšie podmienky stanovené v tomto stanovisku.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

K Správe o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom neboli do termínu spracovania odborného posudku a návrhu stanoviska doručené obstarávateľovi žiadne stanoviská podľa § 12 ods. 1 a ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov. Na MŽP SR boli doručené stanoviská Rakúskej a Maďarskej strany v súlade s § 42 zákona o posudzovaní vplyvov.

Asociácia odborových zväzov dopravy, pôšt a telekomunikácií, list č. 16/2019-A zo dňa 09. 07. 2019

- Bez pripomienok

Mesto Vysoké Tatry (Ing. Zuzana Hlavatá), e-mail zo dňa 17. 06. 2019

- Bez pripomienok

Ministerstvo financií Slovenskej republiky, sekcia európskych fondov, list č. MF/013944/2019-522 zo dňa 18. 06. 2019

- Bez pripomienok
- Mimo posudzovania dokumentu v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov upozorňuje, že v ďalšom procese je potrebné dopracovať doložku vybraných vplyvov s tým, že Zmena OPII bude zabezpečená v rámci stanovených limitov rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, sekcia štrukturálnych fondov EÚ, odbor riadenia operačných programov a metodiky, list č. 18335/2019-2211-36587 zo dňa 14. 06. 2019

- Bez pripomienok

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, list č. MK-3570/2019-432/8514 zo dňa 24. 06. 2019

- Bez pripomienok

Úrad správy majetku štátu Ministerstva obrany Slovenskej republiky, list č. ÚSMŠ-13-47/2019 zo dňa 20. 06. 2019

- Bez pripomienok

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, sekcia programov regionálneho rozvoja, č. z. 27560/2019, č. s. 324/2019-921 zo dňa 14. 06. 2019

- Bez pripomienok

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, sekcia fondov EÚ, list č. 31276/2019 zo dňa 12. 06. 2019

- Bez pripomienok

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, sekcia štrukturálnych fondov EÚ, list č. 2019/12497:2-A 1440 zo dňa 18. 06. 2019

- Bez pripomienok

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, sekcia európskych programov a projektov, list č. S02892-2019-ORPKA83 zo dňa 11. 06. 2019

- Bez pripomienok

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva, list č. 3753/2019-1.7/ac zo dňa 03. 07. 2019

- V environmentálnej dokumentácii pre strategický dokument s celoštátnym dosahom (Správa o hodnotení) v kapitole V. *Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie* nie sú v podkapitole V.2 uvedené opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu z hľadiska vôd pre *Prioritnú os 4 – Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE)* a *Prioritnú os 6 – Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)*. Na základe uvedeného žiada MŽP SR o doplnenie chýbajúcich informácií do 5 pracovných dní od doručenia výzvy.

Uvedené opatrenia boli doplnené do správy o hodnotení, doplnená správa bola predložená listom č. 05562/2019/SRP/55800 zo dňa 08. 07. 2019.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí, odbor európskych politik 1, list č. 030904/2019-OKEP-0092235 zo dňa 18. 06. 2019

- Bez pripomienok

Úrad Košického samosprávneho kraja, list č. 2403/2019/ORRUPZP/23096 zo dňa 26. 06. 2019

- Bez pripomienok

Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor regionálneho rozvoja, list č. 05918/2019/ORR-2 zo dňa 02. 07. 2019

- Bez pripomienok

Trnavský samosprávny kraj, Odbor cestovného ruchu, podpory podnikania a životného prostredia, Oddelenie územného plánovania a životného prostredia, list č. 10235/2019/OÚPŽP-2/Ta zo dňa 27. 06. 2019

- Bez pripomienok

Nakoľko strategický dokument s celoštátnym dosahom podlieha cezhraničnému posudzovaniu bola oslovená Maďarská a Rakúska strana so žiadosťou o vyjadrenie. Ku dňu vyhotovenia stanoviska sa vyjadrila Rakúska strana, Federálne ministerstvo Rakúskej republiky pre trvalú udržateľnosť a turizmus listom č. BMNT-UW.1.4.3/0011-I/1/2019 zo dňa 12. 08. 2019. Rakúska strana nepožaduje účasť na posudzovaní strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.

Maďarská strana, Ministerstvo poľnohospodárstva, oddelenie Ochrany životného prostredia zaslala vyjadrenie elektronickou poštou dňa 30. 08. 2019 a následne listom č. KmF/171-10/2019, ktorý bol MŽP SR doručený dňa 09. 09. 2019, v ktorom žiada o účasť v procese SEA a požaduje dopracovanie materiálov ohľadom vplyvu na stav vodných útvarov a povrchových vôd v zmysle Rámcovej smernice EÚ o vode. Následne obstarávateľ v reakcii na list maďarskej strany zaslal odborné vyjadrenie k námietkam, ktoré maďarská strana akceptovala a súhlasí s ukončením procesu SEA. V upravenom finálnom stanovisku č. KmF/171-14/2019 zo dňa 10. 10. 2019, ktorý bol MŽP SR doručený dňa 17. 10. 2019 maďarská strana uvádza nasledovné:

Ako dôsledok cezhraničnej konzultácie a na základe obdržaných informácií zodpovedaných slovenskou stranou zo dňa 25. 09. 2019, Maďarská strana považuje cezhraničnú časť postupu za úplnú a úctivo požaduje MŽP SR, aby zahrnilo nasledujúce body maďarskej strany do záverečného stanoviska uzatvárajúceho proces SEA.

1.)

Na základe správy o hodnotení, plánované intervencie týkajúce sa prioritnej osi 4 OPII (zlepšenie splavnosti Dunajskej vodnej cesty) môžu ovplyvniť spoločné útvary povrchovej vody Dunaja na maďarskej strane (HUAEP443, HUAKEP446) a útvary podzemnej vody s vysokou dôležitosťou napojené na povodie Dunaja (HUAIOS72, HUAIOS73). Významné cezhraničné environmentálne vplyvy nemožno v dôsledku modifikácie vylúčiť, a preto Maďarsko požiadalo o dokončenie úpravy OPII a súvisiacej správy o hodnotení pred prijatím s podrobným posúdením všeobecného ekologického stavu a možných vplyvov na povrchové vody.

Obstarávateľ strategického dokumentu s celoštátnym dosahom argumentoval, že *Hoci navrhované úpravy OPII sú všeobecnej povahy, existujú konkrétne „projektové návrhy“ činností, ktoré sa môžu vykonávať ako súčasť implementácie modifikovaného OPII. Tieto „projektové návrhy“ boli brané do úvahy pri hodnotení pravdepodobných dopadov zmeny OPII, je však potrebné zdôrazniť, že v mnohých prípadoch nie sú v súčasnosti k dispozícii podrobné informácie o návrhu projektu.*

Ekologický stav všetkých pravdepodobne ovplyvnených útvarov povrchových a podzemných vôd (na maďarskej aj slovenskej strane) je opísaný v správe o hodnotení - pozri časť III.3.4 (strany 62 – 64 anglickej verzie) – rovnako ako aj ciele, ktoré sú relevantné pre všetky vodné útvary a vodné zdroje, sú formulované a hodnotené v správe o hodnotení (pozri časť III.5.1, strany 80 – 83 anglickej verzie).

Ako sa uvádza v správe o hodnotení (s. 129 anglickej verzie), vplyvy zásahov na zlepšenie splavnosti na stav/potenciál dotknutých vodných útvarov môžu byť potenciálne významné, budú však závisieť od návrhu a spôsobu vykonávania konkrétnych projektov. Vzhľadom na tento záver, Správa o hodnotení formuluje niekoľko zmierňujúcich opatrení (oddiel V), vrátane povinnosti vykonávať OPII a konkrétne činnosti v súlade s požiadavkami rámcovej smernice o vode EÚ. V prípade potenciálnych aktivít na rieke Dunaj sa ďalej osobitne vyžaduje, aby sa „riešili úzke miesta vo vodných cestách na základe dôkladnej štúdie uskutočniteľnosti, ktorá zohľadňuje možné cezhraničné aspekty spojené s vplyvmi na vodu a určuje technické riešenie pre zámer (alebo alternatívy) s minimálnym dopadom na kvalitu a množstvo povrchových a podzemných vôd a na overenie súladu s požiadavkami rámcovej smernice o vode a výberom technického riešenia pre „Zmeny aktuálnej rýchlosti v dolnej nádrži Hrušov - predprojektová a projektová príprava“ bez negatívnych vplyvov na dopĺňanie cezhraničných povrchových vôd GWB-8“ (strany 114 anglickej verzie Správy o hodnotení).

SEA teda v súlade so svojou očakávanou úlohou identifikovala pravdepodobné vplyvy a riziká na strategickej úrovni a sformulovala príslušné opatrenia na zmiernenie. Informácie dostupné v tejto fáze plánovania konkrétnych projektov, ktoré sa majú implementovať v rámci navrhovanej úpravy OPII, neumožňujú podrobnejšiu analýzu pravdepodobných vplyvov. Preto obstarávateľ nie je schopný poskytnúť podrobnejšie hodnotenie a ďalšie informácie o pravdepodobných vplyvoch v správe o hodnotení v tomto štádiu vývoja projektu bez toho, aby vopred posúdil technické riešenie, ktoré musí vychádzať zo štúdií uskutočniteľnosti.

Ako výsledok diskusie, Maďarská strana akceptuje reakciu Slovenska a zdôrazňuje, že environmentálne ciele a očakávania týkajúce sa ekologického stavu a potenciálu povrchovej vody, ktorá sa spája s plánovanou úpravou, sa podrobne určia v cezhraničnom kontexte, najneskôr však na úrovni projektu (t.j. počas postupu EIA pre navrhované činnosti), a preto sa od MŽP SR požaduje, aby tento predpoklad zahrnul do tohto stanoviska.

2.)

Maďarsko vyslovilo otázku, ktorá sa má predložiť a prediskutovať Zmenu OPII a Správu o hodnotení na technickom výbore *Slovensko-maďarskej cezhraničnej komisie na*

ochranu vôd (ďalej len „Komisia“) alebo v jeho výbore pre hydrológiu a kvalitu vody alebo výbore pre Dunaj, a ďalej požadovalo stanovisko výboru v tejto súvislosti pred prijatím Zmeny OPII.

Slovenská strana argumentovala, že *„technický výbor slovensko-maďarskej cezhraničnej komisie na ochranu vôd sa má uskutočniť na jeseň a slovenské orgány predstavia súčasný stav zámerov projektu s cieľom získať odborné pripomienky od svojich maďarských kolegov. Navyše, povinnosť predložiť očakávané projekty na najbližšej schôdzi komisie bude stanovená v stanovisku SEA o úprave OPII, ktoré vydá MŽP SR.“*

Ako výsledok diskusie, **Maďarsko by rado znovu zdôraznilo význam včasného informovania cezhraničnej komisie na ochranu vôd na úrovni plánu/programu a projektu v prípade, že plán alebo činnosť ovplyvňuje spoločné vodné cesty a/alebo vody. Maďarsko preto vidí potrebu čo najskôr poskytnúť komisii informácie o plánovaných úpravách OPII; v skutočnosti trvá na pravidelných aktualizáciách aj o pokroku v implementácii. Maďarsko môže prijať argument slovenskej strany, ak sa tieto záväzky objavia v stanovisku MŽP SR o SEA.**

3.)

Maďarsko poukázalo na to, že vzhľadom na potenciálne účinky na hydromorfologický stav vodných útvarov v dôsledku úprav je potrebné, aby hodnotenie podľa článku 4 ods. 7 vzhľadom na článok 4 ods. 8 rámcovej smernice EÚ o vode (ďalej len „RSV“) bolo súčasťou správy o hodnotení. Maďarsko ďalej tvrdilo, že nariadenia RSV a TEN-T umožňujú uplatňovanie výnimiek, a keďže medzi týmito dvoma smernicami neexistuje hierarchický vzťah, je dôležité používať integrovaný prístup, aby sa dosiahlo konzistentné vykonávanie vo vodnej a dopravnej politike. Maďarsko preto požiadalo o dokončenie správy o hodnotení s posúdením podľa článku 4 ods. 7 RSV o navrhovanej zmene pred jej prijatím.

Slovenská strana zdôvodnila že, *správa o hodnotení obsahuje hodnotenie pravdepodobných účinkov na stav povrchových a podzemných vôd (na maďarskom aj slovenskom území), ako aj formuluje príslušné opatrenia na ich zmiernenie. Posúdenie sa uskutočnilo na úrovni, ktorá zodpovedá charakteru Zmeny OPII, a hoci SEA naznačuje potenciálne významné vplyvy, je možné ich riešiť v potrebnom detaile a presnosti iba pri hodnotení na úrovni projektu (navrhovanej činnosti). Posúdenie v súlade s čl. 4 RSV nemožno vypracovať na základe všeobecných informácií o predpokladaných činnostiach, ktoré sú uvedené v OPII. Avšak v súlade s požiadavkami SEA a v súlade so slovenskou národnou legislatívou (§ 16a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)) sa však toto hodnotenie vykoná na úrovni konkrétnych projektov pred začatím príslušného povolenia. Posúdenie podľa čl. 4 RSV nie je možné účinne rozpracovať v rámci Zmeny OPII ako súčasť SEA.*

Zhrnutie tohto bodu, **Maďarská strana akceptuje argument slovenskej strany a žiada MŽP SR, aby do stanoviska SEA začlenilo povinnosť hodnotenia, ktoré sa má vykonať v súlade s článkom 4 ods. 7 RSV počas fázy realizácie projektu v rámci postupov udeľovania environmentálnych povolení.**

4.)

Navrhovaný rozvoj vodnej dopravnej infraštruktúry na Dunaji zahŕňa plány, ktoré by mohli mať výrazný nepriaznivý vplyv na životné prostredie na šírenie a načasovanie zmien hladiny vody, ako aj na vypúšťanie vody a prietokovú rýchlosť rieky Dunaj, a skutočné účinky na zásobovanie vodou na Maďarskej strane pohraničnej rieky nemožno vylúčiť ani v prilahlých oblastiach Maďarska (Szigetköz Ochrana prírody, HUFH30004; Oblasť ochrany prírody záplavových oblastí Dunaja HUDI20034). Maďarsko preto v konzultácii zdôraznilo, že by

chcelo byť informované a aby mu bolo oficiálne oznámené Slovenskou republikou na základe článku 3 *Dohovoru o hodnotení vplyvov na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, ktorý sa uskutočnil v Espoo (Fínsko) 26. februára 1991*, počas vykonávania operačného programu na úrovni projektu, t.j. v rámci procesu environmentálneho povoľovania projektov, na ktoré sa vzťahuje OPII (napr. rozvoj dunajských vodných ciest, rozvoj prístavov, bagrovanie, výstavba prístavov atď.) V súlade s tým má Maďarsko v úmysle zúčastniť sa na postupe udeľovania povolení na projekty v oblasti životného prostredia v rámci OPII a jeho zmeny ako dotknutej strany.

Slovenská strana zdôraznila, že *„takáto požiadavka je v súlade s medzinárodným a vnútroštátnym právnym rámcom, a preto potvrdzujeme, že Slovenská republika bude informovať a oficiálne upovedomi Maďarsko v rámci EIA o konkrétnych projektoch, na ktoré sa vzťahuje OPII, ktoré môžu mať významné cezhraničné účinky v súlade s požiadavkami dohovoru z Espoo a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (smernica EIA). Táto požiadavka bude tiež zahrnutá v stanovisku SEA Zmeny OPII a bude sa sledovať na úrovni projektu.“*

Maďarsko prijíma odpoveď Slovenka a chcelo by požiadať MŽP SR, aby zahrnulo túto povinnosť do stanoviska SEA.

5.)

Maďarsko tiež úctivo žiada slovenskú stranu o zaslanie **oficiálnych informácií v súlade s ustanovením článku 9 ods. 1 písm. a) až c) smernice SEA.**

6.)

Podľa článku 9 ods. 2 smernice SEA by Maďarsko tiež privítalo **stanovisko SEA, ako aj konečné znenie upraveného OPII a znenia správy o hodnotení tak ako bude prijaté.**

7.)

Na záver, s odkazom na ustanovenia článku 10 smernice SEA, Maďarská strana **trvá na tom, aby bolo v budúcnosti primerane informované o pokroku projektov vykonaných OPII, vrátane najdôležitejších rozhodnutí o fázach plánovania a vykonávania.** Po zaslaní rozhodnutia, strany v budúcnosti vypracujú protokol na oznámenie, ako aj na nepretržitú výmenu informácií a monitorovanie.

8.)

Na uľahčenie procesu SEA slovenská strana vo svojej oficiálnej odpovedi ponúkla stretnutie s príslušnými maďarskými a slovenskými zainteresovanými stranami, aby podrobne prediskutovala Zmenu OPII a postup SEA.

Maďarsko ocenilo túto ponuku, zastáva však názor, že nie je potrebné uskutočniť odbornú konzultáciu v rámci postupu SEA, ak záväzky v bodoch 1-4 vyššie (ako sa uvádza aj v oficiálnej odpovedi slovenskej strany), ako aj otázky uvedené v bodoch 5-7 sú súčasťou stanoviska MŽP SR.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom v súlade s § 11 a § 17 zákona o posudzovaní vplyvov sa uskutočnilo dňa 19. júna 2019 na MDV SR, Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava v zasadacej miestnosti č. 5 na 1. poschodí v čase o 15.00 hod.

Priebeh verejného prerokovania: Pavol Bžán (riaditeľ odboru programovania a monitorovania programov, MDV SR) zahájil v 15:15 verejné prerokovanie a konštatoval, že

nie sú prítomní žiadni účastníci. Z tohto dôvodu – po dohode s p. Romanom Skorkom (riaditeľ MŽP SR) – bolo v 15:20 verejné prerokovanie ukončené. Z verejného prerokovania bol zhotovený zápis, zúčastnilo sa ho 14 osôb – spracovateľ správy o hodnotení, zástupcovia MDV SR ako aj zástupcovia MŽP SR.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Vplyvy na ovzdušie

Zmena OPII bude mať na ovzdušie celkovo pozitívny vplyv. U žiadneho z opatrení nemožno očakávať významne negatívny vplyv ani významné riziká. Väčšina navrhnutých opatrení má potenciálne prevažujúci pozitívny účinok a koncepcie smerujú k zníženiu znečistenia ovzdušia. Identifikované lokálne riziká sú málo významné a týkajú sa iba lokálnych efektov v časti jednotlivých sídiel (dosah prípadných rizikových efektov max. 1 km). Všetky identifikované potenciálne riziká jednotlivých opatrení sú ľahko riešiteľné vo fáze projektovej prípravy (EIA alebo proces povolenia stavby).

Vplyvy jednotlivých zmien OPII na ovzdušie sa budú prejavovať v rôznych územiach a nemožno preto očakávať ich kumulatívny účinok. Celostátny efekt možno očakávať len v prípade opatrení "Podpora zavádzania alternatívnych palív v cestnej doprave", ktorého imisný vplyv však bude "riedený" na celom území Slovenska, imisný prínos (zníženie imisných koncentrácií) v konkrétnych lokalitách teda bude nevýznamný (nekvantifikovateľné, pod hranicou detekcie objektívnych metód) a nemožno preto očakávať významný kumulatívny účinok s ostatnými opatreniami.

Vplyvy na klímu a zhrnutie klimatických rizík

Z hľadiska cieľov redukcie emisií skleníkových plynov bude mať navrhovaná Zmena OPII mierne pozitívny vplyv, hlavne s ohľadom na navrhovanú podporu zavedenia alternatívnych palív, respektíve podporu rozvoja elektromobility, ktorá má vďaka významnému podielu bezemisnej či nízkoemisnej výroby elektriny v slovenskom energetickom priemysle (najmä vďaka vysokému podielu jadrovej energie) pozitívny vplyv na celkovú emisnú bilanciu skleníkových plynov. Čiastkový pozitívny vplyv budú mať aj intervencie k podpore železničnej infraštruktúry a multimodálnych riešení umožňujúce presun časti cestnej dopravy na železnicu. Podpora cestnej dopravy formou výstavby čiastkových úsekov siete rýchlostných ciest je v navrhovanom znení OPII rovnako prítomná, ale z hľadiska vplyvov na vývoj emisií skleníkových plynov ide o marginálnu záležitosť.

Z hľadiska klimatických rizík sú najvýznamnejšie, respektíve najcitlivejšie navrhované intervencie k zlepšeniu Dunajskej vodnej cesty. Neistoty spojené s klimatickou zmenou zvyšujú riziko neefektívneho vynaloženia prostriedkov. Samotné plánované intervencie však nemajú významný potenciál zhoršiť existujúce problémy zviazané s vplyvom (zmien) klímy na Dunajskú vodnú cestu.

Ostatné navrhované investície do dopravnej infraštruktúry (cestnej aj železničnej) sú už v relevantných prípadoch predmetom hodnotenia klimatických rizík vo fáze projektovej prípravy a ich citlivosť závisí na konkrétnych technických riešeniach a miestnych podmienkach. Pri konkrétnych projektoch, pri ktorých je zvažované pridelenie podpory prostredníctvom Zmeny OPII je miera týchto rizík malá.

Vplyvy na hlukovú situáciu

Zmena OPII bude mať na hlukovú situáciu celkovo pozitívny vplyv. Je možné predpokladať, že zámery a ich vplyvy na hlukovú situáciu (či už priame, alebo kumulatívne) sú realizované za účelom zlepšenia hlukovej situácie, tzn. presun dopravy z centier miest na obchvaty, presun dopravy z individuálnej k hromadnej, presun dopravy automobilovej na vlakovú a lodnú (Dunajbus), modernizácia vlakových súprav či náhrada spaľovacích motorov elektromobilov. Napriek tomu, že niektoré zámery znamenajú intenzifikáciu prevádzky (napr. terminál Trebišov, posilnenie prístavov v Bratislave a v Komárne) sú všetky riešené s ohľadom na zníženie hlukového zaťaženia, prípadne presunu hluku do miest, kde nebudú dotknuté chránené objekty stavieb. Kumulácia negatívnych vplyvov sa neočakáva, naopak čím viac zámerov bude realizovaných, tým viac sa prejaví ich kladný synergický efekt.

Vplyvy na vody

Pri niektorých nových alebo zmenených aktivitách OPII boli identifikované možné vplyvy na povrchové a podzemné vody.

V prvom rade ide o aktivity navrhované v rámci Prioritnej osi 4 – Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE). Tu je ako potenciálne najviac rizikové možné vnímať prípadnú realizáciu projektov pre zlepšenie splavnosti dunajskej vodnej cesty, ktorá všeobecne môže byť spojená so zásahmi do hydromorfológie toku, najmä s ovplyvnením hĺbkových pomerov v toku, výšky hladiny a prietokových pomerov, s možným dopadom na podzemné vody komunikujúce s vodami Dunaja. Pri realizácii zámerov hrozí taktiež ovplyvnenie kvality povrchových, ale následne aj podzemných vôd. Vo všeobecnej rovine nie je možné vylúčiť riziko zhoršenia stavu/nedosiahnutia dobrého stavu vodných útvarov, vrátane zahraničných. Nevhodné zásahy môžu (skôr sekundárne) ovplyvniť aj výdatnosť alebo kvalitu vodných zdrojov. Uvedené riziká nie je možné bližšie vyhodnotiť a určiť významnosť vplyvov bez znalosti konkrétnych projektov. Tie nie sú v rámci Zmeny OPII uvedené, avšak predpokladá sa príprava a prípadná realizácia projektu „Zmena rýchlosti prúdenia v dolnej časti zdrže Hrušov“, ktorá je lokalizovaná v umelom vodnom útvere SKD0015 – Vodné dielo Gabčíkovo, a ktorého predpokladané vplyvy na povrchové a podzemné vody sú hodnotené ako mierne negatívne.

Vplyvy ďalších nových alebo menených aktivít navrhovaných v rámci prioritnej osi 4 je možné hodnotiť ako mierne negatívne (Dunajbus) až mierne pozitívne. Pozitívne sú vnímané aktivity smerujúce k modernizácii vodnej cesty a verejných prístavov Bratislava a Komárno, ktoré môžu prispieť k zvýšeniu bezpečnosti prevádzky vodnej cesty a zníženiu rizík spojených s havarijnými stavmi.

S negatívnymi vplyvmi na povrchové a podzemné vody môže byť spojená taktiež realizácia úsekov rýchlostných ciest R2 a R4, ktoré boli doplnené do OPII. Relevantné je riziko znečistenia pri realizácii aj prevádzke rýchlostných ciest, vplyv je hodnotený ako potenciálne významný pre časť trasy R2 Kriváň – Mýtna, ktorá prechádza cez Chránenú vodohospodársku oblasť Horné povodie Ipl'a, Rimavice a Slatiny. R2 je rizikové aj z pohľadu možného dopadu na hydromorfológiu útvaru povrchovej vody SKI0008 Krivánsky potok, pretože R2 je v dlhom úseku vedená v tesnom súbehu s tokom. Pri R4 Severný obchvat Prešova nie je možné vylúčiť riziko ovplyvnenia najmä kvantitatívnych charakteristík útvarov podzemných vôd pri razení tunelov.

Z hľadiska kumulatívnych a synergických vplyvov na povrchové a podzemné vody sú podstatné aktivity plánované na dunajskej vodnej ceste. Implementácia niektorých navrhovaných aktivít zahŕňa zásahy do koryta a brehov toku (realizácia opatrení pre zlepšenie splavnosti Dunaja, výstavba kotvísk a parkovísk pre Dunajbus). Pôjde o zásahy do hydromorfológie vodných útvarov, podstatné môžu byť v prípade vodných útvarov, ktoré sú vymedzené ako prírodné - ide o vodné útvary vymedzené nad Bratislavou (SKD0016 Dunaj, ATOK411340000 Donau_01) a vodné útvary na úseku Dunaja tvoriace slovensko-maďarskú

hranicu (SKD0018 Dunaj a HUAEP446 Duna Gönyü-Szob). Zatiaľ, čo zásahy v rámci realizácie infraštruktúry Dunajbusu sú rozsahom veľmi malé (lokálne) a je možné ich považovať z hľadiska hydromorfologického stavu dotknutých vodných útvarov za nevýznamné, zásahy pre zlepšenie splavnosti môžu byť potenciálne významné. Záležať bude na podobe konkrétnych projektov.

Cieľom navrhovaných aktivít je zatraktívnenie vodnej cesty alebo priamo zavedenie novej hromadnej lodnej dopravy (Dunajbus) a po implementácii opatrení je možné preto predpokladať navýšenie intenzity lodnej dopravy, čo bude spojené s nárastom rizika znečistenia vôd Dunaja z bežnej prevádzky aj ako dôsledok havárií. Znečistením môžu byť dotknuté všetky vodné útvary tvoriace slovenskú časť vodnej cesty a taktiež nadväzujúci vodný útvar vymedzený na Dunaji ďalej po smere prúdu (HUAOC756 Duna Szob–Budapest). Riziko havarijných stavov však bude naopak znížené plánovanou modernizáciou plavebnej cesty aj verejných prístavov. Vplyvy je možné preto hodnotiť ako mierne negatívne.

Čo sa týka identifikovaných negatívnych vplyvov úsekov rýchlostných ciest, ktoré sú novo doplnené do OPII, kumulatívne pôsobenie nie je možné vylúčiť v prípade zámeru R4 Prešov – severný obchvat a niektorých úsekov ciest a diaľnic, ktoré nie sú predmetom Zmeny OPII. Ide najmä o úsek D1 Prešov západ - Prešov juh, ktorý je podobne ako R4 Prešov – severný obchvat čiastočne riešený tunelom. Oboma projektami môžu byť ovplyvnené kvantitatívne charakteristiky útvarov podzemných vôd SK1001200P a SK2005300P. Útvar SK1001200P predstavuje plytký hydrologický kolektor vymedzený v kvartérnych náplavoch Hornádu, útvar je v zlom kvantitatívnom a chemickom stave, pričom realizácia a prevádzka navrhovaných úsekov komunikácií môžu tento stav ešte zhoršiť, resp. sťažiť dosiahnutie dobrého stavu v budúcnosti.

Okrem vyššie uvedených projektov bude vodný útvar dotknutý aj úsekom D1 Budimír – Bidovce a R2 Košice Šaca – Košické Olšany (tieto projekty nie sú predmetom Zmeny OPII). V rámci (pred)projektovej prípravy všetkých uvedených zámerov bude nutné venovať zvýšenú pozornosť ochrane vôd a navrhnuť všetky uskutočniteľné opatrenia pre minimalizáciu rizika kontaminácie povrchových a podzemných vôd pri výstavbe a prevádzke zámerov.

Vplyvy na pôdy a horninové prostredie

Významnejšie nároky na pôdu majú iba projekty cestnej infraštruktúry (tzn. doplnenie prípravy úsekov R2 a R4). Trvalý záber pôdy bude slúžiť pre konštrukciu cestného telesa. Dočasný záber pôd bude súvisieť s výstavbou objektov pre zariadenie staveniska (stavebné dvory, skládky materiálu, humusovej skrývky, ako aj manipulačné pásy pozdĺž komunikácie). Najvýznamnejším vplyvom výstavby a prevádzky cestnej komunikácie na pôdu, jej kvalitu a stabilitu je umiestnenie stavby (dočasné a trvalé zábery pôdy) a tým aj strata produkčnosti určitej časti pôdneho fondu.

Pri budovaní tunelov, násypov a zárezov môže dôjsť k narušeniu stability svahov, aktivácii zosuvov, vzniku erózie, urýchleniu zvetrávania alebo kontaminácii horninového prostredia, najmä v prípade R4, kde je v území dokumentovaný výskyt nasledovných geodynamických javov: bočná a hĺbková erózia povrchových tokov a výmoľová erózia na svahoch.

Ostatné zmeny zaradené do OPII majú zanedbateľné nároky na pôdu a nezasahujú do žiadneho nestabilného územia.

Jednotlivé zmeny OPII nebudú mať významné negatívne vplyvy na pôdu a horninové prostredie a v celorepublikovom kontexte nebudú mať vplyv na dlhodobé trendy v oblasti pôd a horninového prostredia. Možné kumulácie negatívnych vplyvov jednotlivých zmien OPII popísaných vyššie neboli identifikované.

Vplyvy z hľadiska odpadov

Realizáciou navrhovanej Zmeny OPII môže dôjsť k navýšeniu stavebných odpadov, a to predovšetkým na lokálnej úrovni. Pri výstavbe infraštruktúrnych zámerov vzniká veľké množstvo vyťaženej zemin, pri výstavbe zámeru R4 Prešov – severný obchvat napríklad dôjde aj k vzniku rúbaniny z dvoch tunelov. Pri ostatných zmenách zaradených do OPII budú vznikať stavebné odpady a odpady z demolácií, vrátane výkopovej zemin v omnoho menšej miere.

Jednotlivé zmeny OPII nebudú mať významné negatívne vplyvy v produkcii odpadov a v celorepublikovom kontexte nebudú mať vplyv na dlhodobé trendy v oblasti odpadového hospodárstva. Možné kumulácie negatívnych vplyvov jednotlivých zmien OPII popísaných vyššie neboli identifikované.

Vplyvy na prírodu a krajinu

Jednotlivé zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom môžu mať rôzny vplyv na ochranu prírody, krajinu, chránené územia a územia sústavy Natura 2000. Pre viacero aktivít, ktoré sú jasnejšie definované konkrétnymi projektami a ich lokalizáciou a technickým riešením prebehlo posudzovanie a vyhodnotenie vplyvov, ktorých závery je nutné rešpektovať, prípadne je potrebné pokračovať v posudzovaní (R2, R4, TIOP Trebišov, Dunajbus, úprava prúdenia v zdrži Hrušov).

Aktivity, ktoré nie sú presnejšie definované bude potrebné podrobnejšie rozpracovať na projektovej úrovni a ich vplyvy na prírodu a územia Natura 2000 definovať v hodnotiacich procesoch EIA a primeraného posúdenia (Prístavy Bratislava, Komárno, úpravy vodnej cesty Dunaj).

Kumulácia vplyvov pri doplnených častiach OPII na strategickej úrovni v oblasti ochrany prírody a Natura 2000 neprebíha. Pri implementácii strategického dokumentu s celoštátnym dosahom ako celku je nutné integrovať závery iných stratégií v oblasti ochrany životného prostredia vrátane stratégie ochrany biodiverzity. Je potrebné sa dôsledne venovať identifikácii a zmierňovaniu kumulovaných vplyvov na úrovni jednotlivých projektov s využitím nástrojov v rámci EIA a primeraného posúdenia vplyvov na územia Natura 2000.

Vplyvy na kultúrne dedičstvo

Z hľadiska vplyvov na kultúrne dedičstvo nie je navrhovaná Zmena OPII významná. Potenciálne rizikové sú len aktivity smerujúce k podpore rozvoja riečnych prístavov Bratislava a Komárno, pretože na týchto lokalitách a v ich okolí sa vyskytujú pamiatkovo cenné objekty a územia, ktorých ochrana nie je vo všetkých prípadoch ešte definitívne vyriešená.

Nepriaznivé kumulatívne vplyvy navrhovanej Zmeny OPII na kultúrne dedičstvo sa nepredpokladajú. V kontexte celého OPII pôjde prevažne o mierne pozitívny vplyv súvisiaci so znížením záťaže historických centier sídiel automobilovou dopravou a teda zníženie negatívnych vplyvov (znečistenie ovzdušia, vibrácie) na stavebne technický stav tam lokalizovaných pamiatkovo cenných objektov.

Vplyvy na obyvateľstvo a zdravie

Zmena OPII bude mať na verejné zdravie celkovo mierne pozitívny vplyv. U žiadneho opatrenia nemožno očakávať negatívny vplyv, ani významné riziká. Väčšina navrhnutých opatrení má potenciálne prevažujúci pozitívny účinok a koncepcne smerujú k zníženiu znečistenia ovzdušia, hluku, zlepšeniu komfortu a sprostredkovane teda aj k zlepšeniu verejného zdravia.

Vplyvy jednotlivých zmien OPII na verejné zdravie sa budú prejavovať pri každej navrhovanej činnosti osobitne, podľa ich situovania, a nemožno preto očakávať ich kumulatívny účinok. Celoštátny efekt možno očakávať len obmedzený, a to v prípade opatrení "Podpora zavádzania alternatívnych palív v cestnej doprave".

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Jednotlivé zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom môžu mať rôzny vplyv na ochranu prírody, krajinu, chránené územia a územia sústavy Natura 2000. Pre viacero aktivít, ktoré sú jasnejšie definované konkrétnymi projektami a ich lokalizáciou a technickým riešením prebehlo posudzovanie a vyhodnotenie vplyvov, ktorých závery je nutné rešpektovať, prípadne je potrebné pokračovať v posudzovaní (R2, R4, TIOP Trebišov, Dunajbus, úprava prúdenia v zdrži Hrušov).

Aktivity, ktoré nie sú presnejšie definované bude potrebné podrobnejšie rozpracovať na projektovej úrovni a ich vplyvy na prírodu a územia Natura 2000 definovať v hodnotiacich procesoch EIA a primeraného posúdenia (Prístavy Bratislava, Komárno, úpravy vodnej cesty Dunaj).

Kumulácia vplyvov pri doplnených častiach OPII na strategickú úroveň v oblasti ochrany prírody a Natura 2000 medzi konkrétnymi zmenami, resp. projektami nebola identifikovaná. Pri implementácii strategického dokumentu ako celku je nutné integrovať závery iných stratégií v oblasti ochrany životného prostredia vrátane stratégie ochrany biodiverzity. Je potrebné sa dôsledne venovať identifikácii a zmierňovaniu kumulovaných vplyvov na úrovni jednotlivých projektov s využitím nástrojov v rámci EIA a primeraného posúdenia vplyvov na územia Natura 2000.

Okrem vplyvov na chránené územia či lokality Natura 2000 je nutné upozorniť, že realizácia navrhovaných aktivít, bude mať vplyv aj na prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES).

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväzil význam očakávaných vplyvov na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej a regionálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, výsledku verejného prerokovania, stanovísk a konzultácií počas celého priebehu procesu posudzovania a za súčasného stavu poznania, MŽP SR

o d p o r ú ě a

schválenie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom v znení, v ktorom bol predložený na MŽP SR a na základe, ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení. Pri ďalšom schvaľovaní je potrebné zohľadniť opatrenia uvedené v kapitole VI. Závery, bode 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

s celoštátnym dosahom. Ak jednotlivé rozvojové programy a prioritné kroky podporované strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom budú spĺňať kritériá pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona, bude potrebné vykonať posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa tohto zákona pred ich povolením podľa osobitných predpisov.

2. Odporúčaný variant

Okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument s celoštátnym dosahom neprijal) je strategický dokument s celoštátnym dosahom spracovaný v jednom variante.

Zmena OPII je vypracovaná ako jednovariantný dokument. Vzhľadom na to, že navrhované úpravy musia rešpektovať ciele a podmienky OPII a zároveň brať do úvahy krátky časový horizont podpory, bol návrh Zmeny OPII formulovaný tak, aby mohli byť podporené projekty, ktoré už sú v takej fáze prípravy, aby mohli získať finančnú podporu z OPII v termíne stanovenom podmienkami OPII. Vzhľadom na obmedzený počet projektov spĺňajúcich obe tieto podmienky nevznikla v procese prípravy Zmeny OPII potreba variantných riešení. Povaha strategického dokumentu s celoštátnym dosahom si nevyžaduje iný variant, porovnanie s nulovým variantom slúži na porovnanie so situáciou, ak by sa strategický dokument s celoštátnym dosahom nerealizoval.

Na základe záverov komplexného posúdenia Zmeny OPII sa pre ďalšie schválenie a realizáciu odporúča variant „Zmena OPII“ predložený v procese SEA.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Strategický dokument s celoštátnym dosahom Zmena OPII je vo fáze prípravy a očakáva sa jeho prijatie vládou Slovenskej republiky a Európskou komisiou.

Opatrenia uvedené v odbornom posudku a v tomto stanovisku sa odporúčajú zapracovať vo fáze prípravy a uskutočňovaní jednotlivých projektov, pričom bude potrebné dodržiavať všetky zákony, normy a predpisy na ochranu životného prostredia a zdravia ľudí.

Odporúčané podmienky a opatrenia pre schválenie strategického dokumentu

Vzhľadom k tomu, že povaha strategického plánovania neumožňuje stanoviť konkrétne opatrenia, presne lokalizované, možno stanoviť len opatrenia zodpovedajúce tejto mierke, opatrenia všeobecne platné, opatrenia vyplývajúce z platnej legislatívy a medzinárodných dohovorov. Žiadny z dotknutých orgánov si neuplatnil návrhy opatrení. Väčšina týchto opatrení musí byť dodržaná bez ohľadu na ich uvedenie v tomto stanovisku a to od etapy prípravy dokumentácie až po prevádzku jednotlivých navrhovaných činností. Opatrenia budú bližšie konkretizované v jednotlivých procesoch EIA.

Návrh Zmeny OPII nerieši územné trasovanie dopravných koridorov, ktoré sú riešené v samostatných štúdiách určujúcich trasy a v územných plánoch, resp. rezortných strategických plánoch. V rámci procesu implementácie opatrení OPII vrátane prípravy jednotlivých projektových zámerov sú formulované nasledujúce všeobecné odporúčania:

Z hľadiska klimatickej zmeny:

V rámci (pred)projektovej prípravy u veľkých infraštruktúrnych investícií zadávať štúdie vyhodnocovania klimatických rizík (climate proofing), ktorých výsledky budú zohľadňované pri finalizácii technického riešenia a prevádzkového monitoringu.

Z hľadiska hluku:

V závislosti od stupňa projektovej prípravy je vhodné:

- meraním hluku/vibrácií overiť súčasnú situáciu v riešenom území;
- spracovaním hlukovej štúdie modelovať možné vplyvy riešených zámerov a v prípade prekročovania hygienických limitov spracovať návrh dostatočne účinných protihlukových opatrení;
- meraním hluku/vibrácií overiť situáciu v prevádzke zámeru, resp. overiť účinnosť realizovaných protihlukových opatrení a prípadne vykonať návrh doplnujúcich opatrení tak, aby hygienické limity boli dodržiavané.

Z hľadiska vôd

- Plnenie OPII a implementácia jednotlivých aktivít musí prebiehať v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vodách s ohľadom na vymedzenie a ochranné podmienky území chránených podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon);
- V rámci (pred)projektovej prípravy konkrétnych zámerov eliminovať alebo minimalizovať riziká kontaminácie povrchových a podzemných vôd počas realizácie aj prevádzky zámerov;
- V rámci (pred)projektovej prípravy konkrétnych zámerov eliminovať alebo minimalizovať riziká ovplyvnenia kvantity podzemných vôd počas realizácie aj prevádzky zámerov;
- Vyhodnotiť vplyvy na kontamináciu podzemných vôd a prekryvu stavieb s územiami environmentálnych zátŕaží.

Z hľadiska pôd a horninového prostredia:

V rámci projektovej prípravy konkrétnych zámerov veľkých infraštruktúrnych investícií vyčíslieť prípadný záber pôdy a vyhodnotiť prípadné vplyvy na ložiská nerastných surovín.

Vyhodnotiť vplyvy na kontamináciu pôd, odstránenie súčasnej kontaminácie a prekryvu stavieb s územiami environmentálnych zátŕaží.

Z hľadiska prírody a krajiny:

V procese prípravy, posudzovania a povoľovania projektov je potrebné dôsledne posúdiť vplyvy projektov na okolité územia sústavy Natura 2000, medzinárodne chránené územia (napr. Ramsarskej lokality) a záujmy ochrany prírody (druhy, biotopy a chránené územia) a odporúčania na zmiernenie negatívnych vplyvov z posudzovania a EIA procesu dôsledne zapracovať do vyšších stupňov dokumentácie projektov. Rovnako bude potrebné posúdiť predpokladaný výrub drevín a jeho rozsah.

V procese prípravy a povoľovania projektov je potrebné posúdiť vplyv na prvky územného systému ekologickej stability, biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Taktiež navrhnúť účinné opatrenia pre migrujúcu zver.

Z hľadiska obyvateľstva a zdravia

V rámci posudzovania vplyvov jednotlivých projektov navrhnutých týmto programom sa zamerať na ich možné negatívne vplyvy na kvalitu ovzdušia a na hlukovú situáciu a následne stanoviť konkrétne opatrenia na ich minimalizáciu alebo kompenzáciu. Verejné zdravie úzko súvisí aj s rizikami súvisiacimi so zmenou klímy, a je teda nutné jednotlivé konkrétne zámery podrobiť hodnoteniu, či dostatočne reagujú na tieto riziká a či sú využité všetky možnosti na minimalizáciu ich vplyvu na verejné zdravie.

Z hľadiska ostatných zložiek životného prostredia:

- používať predovšetkým moderné a perspektívne technológie najlepších dostupných techník a najlepších environmentálnych postupov, ktoré budú minimálne ovplyvňovať životné prostredie;
- rešpektovať ochranné pásma jestvujúcich zariadení v zmysle platných noriem STN;
- pri riešení zohľadniť účel a ciele odpadového hospodárstva v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, zhodnocovať odpady recykláciou, opätovným použitím alebo inými procesmi umožňujúcimi získavanie druhotných surovín, využívať odpady ako zdroj energie, ak nie je možný alebo účelný postup podľa už uvedených riešení. Zneškodňovať odpady spôsobom neohrozujúcim zdravie ľudí a nepoškodzujúcim životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom;
- rešpektovať záujmy ochrany prírody a krajiny, ich územné vymedzenie a obmedzenia z nich vyplývajúce z legislatívnych predpisov;
- rešpektovať legislatívu v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.;
- vplyvy konkrétnych navrhovaných činnosti alebo aktivít vyplývajúcich zo strategického dokumentu vyhodnocovať samostatne v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov.

Z hľadiska ďalšieho povoľovania činnosti (požiadavky Maďarskej strany):

- environmentálne ciele a očakávania týkajúce sa ekologického stavu a potenciálu povrchovej vody, ktorá sa spája s plánovanou úpravou, sa podrobne určia v cezhraničnom kontexte, najneskôr však na úrovni projektu (t. j. počas postupu EIA pre navrhované činnosti);
- informovať cezhraničnú komisiu na ochranu vôd na úrovni plánu/programu a projektu v prípade, že plán alebo činnosť ovplyvňujú spoločné vodné cesty a/alebo vody. Na základe konzultácie s Maďarskou stranou budú čo najskôr poskytnuté cezhraničnej komisii na ochranu vôd informácie o plánovaných úpravách OPII, komisia bude pravidelne informovaná o aktualizáciách aj o pokroku v implementácii;
- pri povoľovaní jednotlivých projektov bude potrebné vykonať hodnotenia, ktoré sa má vykonať v súlade s článkom 4 ods. 7 RSV počas fázy realizácie projektu v rámci postupov udeľovania environmentálnych povolení;
- Slovenská republika bude informovať a oficiálne upovedomi Maďarsko v rámci EIA o konkrétnych projektoch, na ktoré sa vzťahuje OPII, ktoré môžu mať významné cezhraničné účinky v súlade s požiadavkami dohovoru z Espoo a smernice Európskej únie o EIA;
- Maďarská strana bude o jednotlivých aktivitách informovaná v súlade s ustanovením článku 9 ods. 1 písm. a) až c) smernice SEA;
- konečné znenie upraveného OPII a znenia správy o hodnotení tak ako bude prijaté obstarávateľ zašle Maďarskej strane (kontaktnému bodu podľa dohovoru Espoo);
- Maďarská strana bude v budúcnosti primerane informovaná o pokroku projektov vykonaných OPII, vrátane najdôležitejších rozhodnutí o fázach plánovania a

vykonávania. Po zaslaní rozhodnutia, strany v budúcnosti vypracujú protokol na oznámenie, ako aj na nepretržitú výmenu informácií a monitorovanie.

Vybrané opatrenia sú podrobnejšie uvedené v správe o hodnotení, opatrenia uvedené v návrhu stanoviska boli doplnené o opatrenia spracovateľa odborného posudku.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona o posudzovaní vplyvov a na základe doručenia odborného posudku podľa § 13 zákona o posudzovaní vplyvov, na základe všetkých dostupných podkladov, výsledkov správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie.

Stanovisko bolo vypracované na základe nasledovných podkladov:

- Správa o hodnotení;
- Výsledky a zápis z verejného prerokovania strategického dokumentu s celoštátnym dosahom;
- Stanoviska dotknutých orgánov, verejnosti a stanoviska Rakúskej a Maďarskej strany cezhraničného posudzovania k správe o hodnotení;
- Odborný posudok pre vydanie stanoviska.

V rámci hodnotenia, resp. procesu SEA sa preukázal potenciál pozitívnych vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie a sociálno-ekonomickú sféru, pričom pre negatívne vplyvy sú navrhované súbory opatrení na ich minimalizáciu. Eliminácia, prípadne minimalizácia potenciálnych negatívnych environmentálnych vplyvov je v prípade realizácie jednotlivých činností, podmienkou realizácie preventívnych opatrení a monitoringu v polohe jednotlivých projektov podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

Odporúčenie schválenia navrhovaného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom možno odôvodniť prevýšením opatrení, ktorých očakávané vplyvy (priame i nepriame) budú z dlhodobého hľadiska pozitívne. Z hľadiska synergických a kumulatívnych vplyvov prevažujú očakávané pozitívne vplyvy nad vplyvmi negatívnymi.

Žiadne z doručených stanovísk k správe o hodnotení nemalo výhrady voči realizácii navrhovaných aktivít, ktoré by bránili ich uskutočneniu v súlade s platnou legislatívou na ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľov.

Stanovisko MŽP SR možno odôvodniť najmä tým, že prípadné riziká a negatívne dopady na životné prostredie a zdravie obyvateľov navrhovaného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom sú v rovnováhe s pozitívnymi stránkami realizácie.

5. Návrh monitoringu

Podľa § 16 zákona o posudzovaní vplyvov obstarávateľ strategického dokumentu s celoštátnym dosahom je povinný zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring. Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie je systematickým sledovaním o vyhodnocovaní jeho vplyvov, vyhodnocovaní jeho účinnosti, zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v Správe o hodnotení so skutočným stavom.

Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie budú horšie, ako sa predpokladalo v Správe o hodnotení, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.

Pre sledovanie vplyvov celého OPII a predchádzaniu prípadným imisným rizikám sa navrhuje každoročne vyhodnocovať bilanciu a trend krajských emisií z cestnej dopravy v Bratislavskom a Žilinskom kraji. Odporúča sa taktiež rozšíriť imisný monitoring v miestach predpokladaného významného vplyvu dopravy na imisnú situáciu. Ide o tieto lokality a znečisťujúce látky:

Lokalita	Znečisťujúce látky	Odôvodnenie
Ružomberok, Riadok	benzo(a)pyrén	vysoká existujúca dopravná zát'az, zle prevetrávané údolie
Prešov, Arm. gen. L. Svobodu	benzo(a)pyrén	dopravne preťažené centrum mesta (neexistuje obchvat), veľká exponovaná populácia (hustá mestská zástavba)
Krásno nad Kysucou, Nám. mieru	suspendované častice PM ₂₅ , benzo(a)pyrén	Čadca - Žilina je cestným koridorom s indikovaným významným vplyvom dopravy a možným zhoršeným vplyvom koncepcie, najväčšia zmena dopravnej emisnej hustoty je očakávaná v rámci tohto koridoru v Krásne nad Kysucou

Emisie skleníkových plynov

Odporúča sa vzájomne porovnať a skoordinať metodiky výpočtu emisií skleníkových plynov z dopravy využívaných na Slovensku pre reporting v rámci EÚ a Rámcového dohovoru Organizácie spojených národov o zmene klímy s metodikami pre výpočet emisií skleníkových plynov dopravných projektov používaných Európskou investičnou bankou.

Hluk

Monitorovanie hluku vykonávať vo vybraných potenciálne problematických lokalitách z hľadiska hlukového zaťaženia. Hluk zisťovať meraním postupne dopĺňovaným o hlukové štúdie. Meranie doplniť aj o dotazníkové šetrenie ktoré doplnia a rozšíria meranie hluku o údaje charakterizujúce obyvateľstvo z hľadiska ich zdravotného stavu a postojov k hluku.

Monitorovanie hluku z dopravnej činnosti je vhodné vykonávať pomocou 24 hodinových meraní hluku vo vonkajšom prostredí, periodicky každé dva až tri roky, v príslušnom roku vždy na jar a na jeseň, za štandardných podmienok. Súčasťou každého merania je zisťovanie intenzity a skladby dopravy.

Kritické miesta, kde sa navrhuje monitoring hluku, sú identifikované v kap. IV.2.3. Správy o hodnotení. Minimálne v týchto miestach je potrebné v súvislosti s realizáciou vlastných stavieb komunikácií (či úprav súčasných) uskutočniť detailné hlukové štúdie, podľa potreby doplnené meraním hluku a na základe zistenej konkrétnej situácie realizovať dostatočne účinný návrh protihlukových opatrení (napr. technológií konštrukčných vrstiev vozoviek znižujúcich hlučnosť prípadne protihlukových stien).

Pri návrhu protihlukového riešenia je potrebné overiť riešenie úseku v podkladoch Strategického hlukového mapovania (II. etapa bola vykonaná v roku 2011), resp. s akčnými plánmi spracovanými jednotlivými kraji v rokoch 2012 a 2013 (akčné plány sú spracované na základe dát strategických hlukových máp z roku 2011 a nezohľadňujú teda zmeny realizované v rokoch 2012 a 2013), keďže tieto materiály boli spracované v dobe, keď nebolo známe konkrétne riešenie danej stavby ani zmeny v dopravnom zaťažení stavbou vyvolané.

Výber lokalít pre monitoring hluku upraviť na základe presného územného vedenia nových stavieb. Po realizácii stavby a vykonaní navrhnutých opatrení je odporúčané uskutočniť overenie účinnosti opatrení opäť meraním hluku.

Obyvateľstvo a zdravie - Návrh indikátorov vplyvov na zdravie

Ciele ochrany zdravia	Navrhované indikátory
Redukovať počet úmrtí a poranení pri dopravných nehodách	Stanovenie podielu peších a cyklistov na úrazoch resp. smrteľných úrazoch.
Ochrana, popřípade zlepšenie kvality ovzdušia	Hodnotenie imisných koncentrácií PM, N ₂ O, B(a)P v sídlach (v spolupráci s SHMÚ).
Dodržanie limitov hluku a jeho zníženia	Pozri monitoring vplyvov na hluk vyššie.
Zlepšenie zdravého životného štýlu	Úmrtnosť na kardiovaskulárne ochorenia, v spolupráci s NCZI .
Podporiť rovný a spravodlivý prístup k zdravotnej a sociálnej starostlivosti	Monitoring dojazdu sanitných vozidiel RZP, resp. dojazdových dôb v jednotlivých regiónoch resp. spádových oblastí.
Pracovné príležitosti v doprave	Štatistika zamestnaných v sektore doprava.
Ekonomický status obyvateľov	Priemerná mzda zamestnancov v doprave.
Zlepšiť s dopravou súvisiace fyzické a mentálne zdravie a pohodu (čiastočne uvedené v iných cieľoch)	Počet km cyklotrás

Príroda a krajina

Odporúča sa sledovať nasledujúce indikátory vplyvov realizácie OPII:

- rozloha záberov pôdy v chránených územiach jednotlivých typov, resp. zábery území podľa stupňov ochrany pri realizácii infraštruktúrnych opatrení;
- rozloha záberov biotopov národného významu a biotopov európskeho významu;
- realizované opatrenia na kompenzáciu negatívnych vplyvov.

Povrchové a podzemné vody

Pri projektoch realizovaných pri naplňaní OPII sa odporúča sledovať a vyhodnocovať nasledujúce kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele:

- stav útvarov povrchových a podzemných vôd, ktoré budú dotknuté naplňaním OPII, resp. implementáciou jednotlivých aktivít v rámci naplňania OPII;
- výdatnosť a kvalita vodných zdrojov v území, ktoré bude dotknuté implementáciou jednotlivých aktivít v rámci naplňania OPII;
- prípady likvidácie individuálnych vodných zdrojov;
- prípady porušenia opatrení režimu v Chránených vodohospodárskych oblastiach a Ochranných pásmach vodárenských zdrojov;
- nárast obsahu chloridov v recipiente;
- podiel dopravy na havarijnom zhoršení vôd.

Pôdy

Pri strete navrhovaných aktivít s environmentálnymi záťažami sa navrhuje počas prevádzky odoberanie vzoriek pôdy v okolí sanovanej environmentálnej záťaže vo frekvencii stanovenej príslušnými úradmi.

Zmena klímy

Systematicky sledovať škody na komunikáciách spôsobené postupnými zmenami zrážkových, veterných a iných klimatických pomerov. Prioritná pozornosť by sa v tejto súvislosti mala zameriavať na priepusty, ktoré budú musieť byť do budúcnosti dimenzované na intenzívnejšie privalové zrážky a extrémnejšie bystrinné pomery v malých vodných tokoch.

Zároveň sa odporúča sledovať incidenciu a rozsah výskytu námrazy a poľadovice. V prípade postupného nárastu rozsahu a frekvencie týchto javov v dôsledku klimatických zmien odporúčame pre celý železničný systém na Slovensku vytvoriť varovný systém o možnom výskyte extrémnej námrazy alebo poľadovice. Tento varovný systém by mal slúžiť pre operatívne rozhodovanie o riziku možného uviaznutia vlakov a ich pasažierov na trati a či prevádzku na trati nezaistiť s pomocou lokomotív na dieselový pohon resp. náhradnou autobusovou dopravou (pokiaľ tá bude možná).

Odpady

Vzhľadom na environmentálne ciele v oblasti odpadového hospodárstva sa odporúča sledovať ukazovatele produkcie odpadov z výstavby a modernizácie dopravnej infraštruktúry a miery využitia materiálov získaných pri výstavbe a modernizácii dopravnej infraštruktúry.

Vzhľadom na charakter OPII, respektíve konkrétnych zmien OPII, sa monitoring vplyvu na ostatné zložky životného prostredia nenavrhuje. Prípadné negatívne vplyvy musia byť riešené postupmi podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Úvahy o environmentálnych aspektoch

Environmentálne aspekty sú podrobne popísané v správe o hodnotení v kapitole III.5 Environmentálne aspekty vrátane zdravotných aspektov. Pri hodnotení jednotlivých opatrení v rámci navrhovanej Zmeny OPII bol zohľadňovaný súlad so všeobecnými referenčnými cieľmi stanovenými v SEA OPII (uvedené v správe o hodnotení kap. III./5) a zároveň s vybranými cieľmi kľúčových dokumentov ochrany životného prostredia a zdravia na národnej (prípadne medzinárodnej) úrovni relevantné pre jednotlivé hodnotené zložky. Hodnotenie jednotlivých opatrení navrhnutých v rámci revízie OPII (pozri kapitolu IV. správy o hodnotení) taktiež zahŕňa vyhodnotenie či a do akej miery prispejú navrhované opatrenia na plnenie cieľov ochrany životného prostredia a zdravia.

S ohľadom na charakter navrhovanej Zmeny OPII, tzn. kedy nedochádza k úpravám celkového zamerania, priorit a cieľov OPII, a na základe hodnotenia možných vplyvov jednotlivých zmien (kap. IV správy o hodnotení) možno konštatovať, že Zmena OPII nebude

mať významný vplyv na súlad OPII s cieľmi v oblasti ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľov.

Zohľadnenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správa o hodnotení bola podkladom pre vypracovanie stanoviska MŽP SR. Predpokladané vplyvy a opatrenia na zmiernenie identifikovaných vplyvov vrátane návrhov monitoringu sú súčasťou tohto stanoviska.

Zohľadnenie stanovísk verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu

Z verejnosti k správe o hodnotení doručila stanovisko Asociácia odborových zväzov dopravy, pôšt a telekomunikácií listom č. 16/2019-A zo dňa 09. 07. 2019, nemala však žiadne pripomienky.

Dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi

V predloženej správe o hodnotení bol posudzovaný len jeden variant. Porovnanie bolo uskutočnené s nulovým variantom. Dôvodom výberu predloženého variantu sú celkovo prevažujúce pozitívne vplyvy strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na socio-ekonomickú sféru, životné prostredie a zdravie obyvateľov, pričom nepriaznivé vplyvy budú eliminované na úrovni projektov návrhom zmiernujúcich opatrení. Nepriaznivé vplyvy, ktoré by nebolo možné eliminovať súborom zmiernujúcich opatrení neboli identifikované.

Informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Opatrenia pre monitorovanie vplyvov sú podrobne popísané v kap. 5 stanoviska a v správe o hodnotení. Monitorovanie vplyvov jednotlivých aktivít bude predmetom samostatných konaní EIA. Viaceré aktivity majú pripravené projektové zámery na úrovni projektu, kde sú opatrenia podrobne uvedené a ich návrh bude súčasťou povolovacích procesov.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

Procesu SEA sa aktívne zúčastnila verejnosť iba prostredníctvom stanoviska Asociácie odborových zväzov dopravy, pôšt a telekomunikácií, list č. 16/2019-A zo dňa 09.07.2019. Toto stanovisko však bolo bez pripomienok.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľ. Štúra 1, Bratislava 812 35

Mgr. Anton Čaja, PhD.

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľ. Štúra 1, Bratislava 812 35

Ing. Roman Skorka
riaditeľ odboru

3. Miesto a dátum vydania stanoviska

Bratislava, 18. 10. 2019

Poučenie

Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu podľa zákona o posudzovaní sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto stanovisko možno preskúmať súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.